

7.10.2021

Älyverkkoforum / 14. kokous

Aika: 26.8.2021 klo 13.00-16.00

Paikka: Teams -kokous

Osallistujat: Antti Paananen (Energiavirasto, pj.), Veli-Pekka Saajo (Energiavirasto), Olli Taipale (Energiavirasto, sihteeri), Tiina Karppinen (Energiavirasto), Riina Heinimäki (ET), Ina Lehto (ET), Pasi Kuokkanen (EIFi), Jukka Kaakkola (KKV), Petri Pylsy (Kiinteistöliitto), Tuomas Rauhala (Fingrid), Tatu Pahkala (TEM), Kanerva Sunila (TEM), Marko Silokoski (Rauman Energia)

Kokousmuistio

1. Asialistan hyväksyminen

- Älyverkkoforum hyväksyi esitetyn asialistan

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

- Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin sellaisenaan

3. Siirtomaksujen rakenteiden harmonisointia käsitelleen alatyöryhmän jatkotoimenpiteet

Energiaviraston Tiina Karppinen esitteli Älyverkkoforumille jakelumaksujen rakenteiden harmonisointia käsitelleen alatyöryhmän tilannekatsauksen ja jatkotoimenpiteet.

- Energiavirasto piti julkisen kuulemisen Energiaviraston luonnoksesta harmonisoiduista jakelumaksujen hinnoittelun rakenteesta. Kuuleminen oli avoinna 28.5. - 24.6.2021
 - Kuulemisessa annettiin yhteensä 18 lausuntoa
 - Saaduissa lausunnoissa toistui neljä harmonisoidun ehdotuksen pääosa-aluetta: 1. Pienasiakkaiden kynnystehon määrittely, 2. Minimilaskutustehon poistaminen suurasiakkailta, 3. Aikajaotuksen soveltaminen tehomaksun määräytymisperusteissa sekä 4. Varttitaseen huomioiminen suosituksessa
 - 1. Pienasiakkaiden kynnystehon määrittelyssä Energiavirasto päätyi 5-8 kW kynnukseen vaihteluvälillä, jolloin jakeluverkkoyhtiöillä on vastuu määritellä tehokynnys annetulta tehonvaihteluväliltä pienasiakkaille.
 - Tämän osa-alueelta osalta keskustelua heräsi forumissa mm. aiheista millainen päätösvalta jakeluverkkoyhtiöillä on tehokynnyksen asettelussa eri asiakasryhmille ja millä tavoin jakeluverkkoyhtiöiden on määriteltävä kynnysrajat Datahubiin.

7.10.2021

- 2. Minimilaskutustehon poistamisen osalta Energiavirasto päätyi pidentämään siirtymäaikaa 1.1.2026 asti.
 - Tämän osa-alueelta osalta keskustelua heräsi forumissa mm. siitä onko kaikkia sidosryhmiä kuultu tasapuolisesti suosituksia tehtäessä sekä tuotiin näkökulma, miten eriasiakasryhmien välille tämän siirtymäajan pidentäminen näkyy vain tulonsiirtona.
- 3. Aikajaotuksen osalta Energiavirasto päätyi säilyttämään kuulemisdokumentin muuttumattomana. Ajallinen ohjaavuus säilyy energiamaksun puolella.
- 4. Varttitaseen huomioimisesta Energiavirasto totesi sen, että tämä työ vaatii jatkoselvittelyä ja suosittelee perustamaan työryhmän miettimään, 15 minuutin taseselvitysjakson käyttöönoton vaikutuksia.
 - Tämän osa-alueelta osalta keskustelua heräsi forumissa mm. aiheista mitä asioita jatkotyössä tulisi selvittää kuten, miten tehoraja määräytyy pienasiakkaille, kun jakeluverkkoyhtiön alueella voi olla pienasiakkaita, joista osalla on tuntimittaus ja osalla varttimittaus käytössään. Myös työryhmän selvitetäväksi suositeltiin seurantaa, milloin vuorokausimarkkina siirtyy 15 minuutin kaupankäyntiin ja miten tämä vaikuttaa.
- Puheenvuoron lopuksi Tiina Karppinen esitteli lähes viimeistellyn version suosituksista, joka lähtee työ- ja elinkeinoministeriölle vielä syyskuun aikana.
 - Puheenvuoron lopuksi keskusteltiin siitä, millainen aikataulu työ- ja elinkeinoministeriöllä on saada tämän suosituksen mukaiset lainsäädäntöhankkeet käyntiin. Vastauksena kysymykseen todettiin, että hankkeet käynnistyvät todennäköisesti vuoden 2022 puolella.
 - Lopuksi tuli vielä puheenvuoro, jossa todettiin, että lopputuloksena muodostunut suositus ei täysin vastaa mielikuvaa harmonisoidusta ratkaisusta.

4. Yhteenveto ja kokemukset Älyverkkofoorumien toiminnasta 2019 – 2021

Energiaviraston Antti Paananen johdatti Älyverkkofoorumien aiheeseen yhteenveto ja kokemukset Älyverkkofoorumien toiminnassa kaudelta 2019 – 2021

Älyverkkofoorumien toiminnassa seuraavat asiat nähtiin positiivisina:

- Yleisesti Älyverkkofoorumien toiminta. Toiminnassa erityisesti hyvänä nähtiin asialliset keskustelut eri näkökulmista.
- Lainsäädännön valmistelun näkökulmasta Älyverkkofoorumien työ on ollut arvostettavaa. Vaikka Älyverkkofoorumien tekemä työ lainmuutostarpeista ei korvaa normaalia lainsäädännön muutosprosessia, työ nähtiin hyödylliseksi

7.10.2021

myös varsinaisen prosessin kannalta ja antavan eväitä ministeriölle jatkovalmistelua varten.

- Rajattu mandaatti sekä selkeä suunta ja näkemys työn tuloksista. Osa osallistujista nosti tämän asian positiivisena esiin niin työn tehokkuuden kuin osallistumisvalmiuksien takia.
- Vierailevat asiantuntijat. Forumin osallistujat näkivät hyödyllisenä ulkopuolisten asiantuntijatahojen kutsumisen keskusteluun tarpeellisena.
- Alatyöryhmän toiminta. Jakelumaksujen harmonisoinnin alatyöryhmän työ nähtiin monilta osin hyväksi prosessiksi käsitellä tämän kaltaisia asioita.

Foruminnassa parantamisen varaa jäi seuraavissa asioissa:

- Aikataulutuksessa koettiin parantamisen varaa. Erityisesti kokousmateriaalien myöhäinen lähettäminen osallistujille on vaikeuttanut osallistujien sisäisiä prosesseja mm. kommenttien saamiseksi taustaryhmiltä sekä siirtänyt asioiden käsittelyä seuraavaan kokoukseen.
- Viestiminen Älyverkkoforumin työn tilanteesta osallistujien ulkopuolelle koettiin riittämättömäksi. Toivottiin mm. ajoittain tapahtuvaa forumin asioiden käsittelytilanteen läpikäyntiä esim. webinaarien muodossa.

Mielipiteitä jakoi aiheena ulkopuolisen työn tilaaminen. Älyverkkoforumin jäsenet olivat eri mieltä tulisiko jatkossa tilata esimerkiksi ulkopuolista konsulttityötä Forumin aiheiden valmistelutyöhön. Näkemyksiä tuli puolesta ja vastaan. Etuna nähtiin parantuva tuottavuus mutta toisaalta konsulttien tuottama materiaali nähtiin helposti muodostuvan värityneeksi.

5. Tarve vastaavalle keskustelualustalle

Puheenjohtaja totesi nykyisen Älyverkkoforumin mandaatin päättyvän 31.8.2021 ja pyysi osallistujilta näkemyksiä, tarvitaanko jatkoa tämän tyyppiselle keskustelualustalle ja mitkä voisivat olla mahdollisia jatkotyön aiheita.

- Enemmistö osallistujista kannatti tällaisen Forumin säilyttämistä. Monet tahot kertoivat tällaiselle keskustelualustalle olevan tarvetta eri näkökulmien esiin tuomiseksi.
- Ehdotuksia vielä käsittelyä tarvitsevista aiheista tuli pitkä lista, josta osa aiheista tuli suoraan Älyverkkoryhmän työn tulosten jatkumona ja osa uusista lakipaketeista, näitä olivat muun muassa joustojen käyttö verkkotoiminnassa, aggregointiin liittyvä asiat, hajautetut energiayhteisöt, kuormanohjaukseen liittyvät asiat, pienasiakkaiden vakuusjärjestelyt yhteislaskutuksessa, Datahubin jatkokehitys, asiakkaiden rooli tulevaisuudessa, pilotointi yms.

7.10.2021

- Enemmistö Forumin osallistujista yhtyi näkemykseen, että Älyverkkoforum ei korvaa lainvalmistelutyötä, mutta helpottaa sitä huomattavasti, kun asiat on jo kertaalleen keskusteltu läpi ennakkoon.
- Kommenteissa esitettiin myös, että ryhmän työtä tulisi viedä enemmän konkretian suuntaan, mahdollistaen ja ohjaten ryhmän työskentelyn ohella pienimuotoisia pilotointeja. Näiden kokemusten pohjalta olisi helpompaa lähteä skaalaamaan jo toimivaa mallia.
- Kommenttina tuli myös näkemys, että pitäisikö älyverkkoryhmän roadmap olla eräänlainen tiekartta seuraavilla keskustelualustoilla toimivien asiakokonaisuuksien käsittelylle.
- Forumin nykyinen kokoonpano nähtiin pääosin toimivana.
- Kommenteissa esitettiin myös kokoonpanoon lisättäväksi akateeminen edustus (yliopisto), mutta toisaalta esitettiin, että yliopistoista voitaisiin kutsua asiantuntijoita alustamaan keskustelua yksittäisistä aiheista, kuten nyt asiantuntijakuulemiset on järjestetty.
- Ehdotettiin Forumin muuttamista ns. ohjausryhmäksi, jonka alapuolella voisi olla erillisiä tiettyyn aiheeseen perehtyneistä asiantuntijoista koostuvia alatyöryhmiä (vrt. jakelumaksujen harmonisoinnin alatyöryhmä).
- Forumin osallistujien nykyinen määrä nähtiin sopivana. Nykyistä osallistujamäärää pidettiin hyvänä, koska toisin kuin älyverkkoryhmässä keskustelu pysyi paremmin uomissaan.

Yhteenvetona puheenjohtaja totesi, että Forumin osallistujilta on tullut selkeä toive tämältyyppisen työn jatkolle ja että virasto pohtii tarkemmin jatkotyön tarvetta, työohjelmaa sekä aikataulua. Virasto pyrkii järjestämään syksyn aikana työpajan jatkotyön tarkemman sisällön määrittelystä.

Puheenjohtaja kiitteli kaikkia osallistujia Älyverkkoforumiin osallistumisesta.

6. Muut asiat

- Ei muita asioita.

7. Kokouksen päättäminen

- Puheenjohtaja päätti kokouksen.